

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-08913/2015-ERU

V Ostravě dne 12. října 2015

Č. j. 08913-3/2015-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), v příkazním řízení podle ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. KO-08913/2015-ERU s účastníkem řízení, kterým je společnost **STASPO, spol. s r.o.**, se sídlem Těšínská 114/254, Radvanice, 716 00 Ostrava, IČ: 410 35 704, ve věci podezření ze spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, rozhodl

takto:

- I. Účastník řízení, společnost STASPO, spol. s r.o., se sídlem Těšínská 114/254, Radvanice, 716 00 Ostrava, IČ: 410 35 704 (dále jen „účastník řízení“), se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl:
 - dne 30. ledna 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Ostrava, místní část Petřkovice, na ulici Na Landeku u domu č. p. 7/417 zemní práce na stavbě „Petřkovice, kanalizační stoka T, část B – II. a III. etapa“, při kterých došlo při strojním výkopu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 63,
 - dne 1. dubna 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Fryčovice u domu č. p. 177 zemní práce na stavbě „Povodí Ondřejnice - odkanalizování obcí Fryčovice a Hukvaldy“, při kterých došlo při strojním výkopu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 110,a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně, **doпустиł spáchání dvou správních deliktů dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.**
- II. Podle ust. § 91a odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání dvou správních deliktů podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **úhrnná pokuta ve výši 55 000 Kč** (slovy: padesát pět tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27815.
- III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,

a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 27815.

Odůvodnění

Ve dnech 26. března 2015 a 12. června 2015 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození plynárenských zařízení dvě kontroly ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Na základě získaných podkladů pak byl dne 28. května 2015 vyhotoven Protokol o kontrole č. K020915, č. j. 02807-21/2015-ERU, a dne 12. srpna 2015 Protokol o kontrole č. K029915, č. j. 05239-22/2015-ERU. Vůči kontrolním zjištěním uvedeným v protokolech neuplatnil účastník řízení žádné námítky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolních spisech sp. zn. 02807/2015-ERU a sp. zn. 05239/2015-ERU, které byly převzaty do správního spisu dne 7. října 2015, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se obou těchto jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny i ostatní skutečnosti, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

V rámci kontroly vedené pod sp. zn. 02807/2015-ERU bylo zjištěno, že zhotovitelem stavby „Petřkovice, kanalizační stoka T, část B – II. a III. etapa“ byl účastník řízení a objednatelem stavby bylo Statutární město Ostrava, IČ: 008 45 451. Vzájemné vztahy mezi těmito subjekty byly před započítím zemních prací upraveny Smlouvou o dílo č. [REDAKCE] ze dne 7. května 2014. Účastník řízení převzal staveniště dne 12. května 2014, o čemž svědčí Zápis z předání a převzetí staveniště a Prezenční listina z téhož dne.

Dne 19. března 2013 vydal správce plynárenského zařízení k předmětné stavbě stanovisko zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Dne 3. února 2015 vydal správce plynárenského zařízení stanovisko o existenci sítí plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby zn. [REDAKCE] za účelem předprojektové přípravy. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo dle Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 21. ledna 2015 provedeno hledačem typu SEBA a následně vyznačeno barvou. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před zahájením zemních prací prokazatelně známa, jakož i podmínky pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení.

Dne 30. ledna 2015 došlo v obci Ostrava, místní část Petřkovice, na ulici Na Landeku u domu č. p. 7/417 při realizaci zemních prací k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 63. O poškození byl proveden zápis do stavebního deníku - denní záznam stavby list č. [REDAKCE]. Účastník řízení na jednání s kontrolním orgánem dne 15. dubna 2015 uvedl, že práce, při nichž došlo k porušení plynárenského zařízení, prováděli jeho zaměstnanci. Dále uvedl, že jeho zaměstnanci provedli v místě vytyčení ručně kopané sondy, při nichž obnažili vytyčené vodovodní potrubí a dále potrubí, o němž se domnívali, že se jedná o vytyčený plynovod. Účastník řízení dále uvedl, že k samotnému poškození došlo při zavadění zubu lžice bagru o třetí potrubí, ručně kopanou sondou neodkryté, které bylo dle účastníka řízení ve vzdálenosti cca 0,5 metrů od obnažených potrubí.

Dne 15. května 2015 zaslala společnost Ostravské vodárny a kanalizace a.s. přípis, jehož obsahem je i situační výkres sítí. V přípisu je uvedeno, že v místě narušení plynárenského zařízení se nachází i zrušený vodovodní řad LT DN 100, který kopíruje trasu funkčního vodovodu DN 150 PE SDR 11.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Důsledkem poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP PM [REDAKCE] ze dne 2. února 2015 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ ze dne 2. února 2015 k doprovodnému úniku 1 720 m³ plynu do ovzduší za dobu 30 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu 82 zákazníkům na dobu sedmi hodin. Veškeré náklady spojené s opravou poškozeného zařízení a s únikem plynu byly účastníkem řízení uhrazeny beze zbytku dne 24. února 2015.

V rámci kontroly vedené pod sp. zn. 05239/2015-ERU bylo zjištěno, že zhotovitelem stavby „Povodí Ondřejnice - odkanalizování obcí Fryčovice a Hukvaldy“ bylo Sdružení Odkanalizování obcí Fryčovice a Hukvaldy, jehož členem byla společnost EUROVIA CS, a.s., IČ: 452 74 924, a účastník řízení, objednatel díla bylo Sdružení měst a obcí povodí Ondřejnice, IČ: 600 45 701. Vzájemné vztahy mezi těmito subjekty byly před započítáním zemních prací upraveny Smlouvou o dílo č. [REDAKCE] ze dne 2. března 2012. Mezi objednatel a zhotovitelem, jehož členem byl i účastník řízení, byl dne 10. června 2013 sepsán Zápis o předání a převzetí staveniště z téhož dne.

Dne 19. listopadu 2012 vydal správce plynárenského zařízení k předmětné stavbě stanovisko zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo dle Protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 14. listopadu 2014 provedeno hledačem typu RD 4000 a následně vyznačeno barvou. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 1. dubna 2015 došlo v obci Fryčovice u domu č. p. 177 při realizaci zemních prací k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 110. O poškození byl proveden zápis do stavebního deníku - denní záznam stavby, list č. [REDAKCE]. Účastník řízení na jednání s kontrolním orgánem dne 7. července 2015 uvedl, že v době provádění výkopových prací nebylo vytyčení viditelné z důvodu odfrézovaného živičného povrchu komunikace až po kamenité podloží. Plynovod IPE DN 110 se měl dle projektové dokumentace nacházet cca 1,5 m od trasy budované splaškové kanalizace, což má dokládat Podrobná situace stavby – díl č. [REDAKCE] z února 2013. Proto účastník řízení neměl předpokládat provádění prací v ochranném pásmu a zahájit strojní výkop. Dále uvedl, že při budování šachty ručně nasondoval průběh plynovodu, na který se následně napojuje poškozený plynovod, který nebyl ručním sondováním nalezen. Účastník řízení předpokládal kolmé napojení plynovodu IPE DN 110 na již dříve nalezený plynovod, a to dle projektové dokumentace, která vychází z podkladů od jednotlivých správců inženýrských sítí, ve které je jako síť s neověřeným průběhem uvedena pouze stávající dešťová kanalizace, a že k ručnímu sondování plynovodu měl v úmyslu přistoupit v místě přiblížení trasy budované kanalizace do ochranného pásma plynovodu.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Důsledkem poškození plynárenského zařízení došlo dle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP PM [REDAKCE] ze dne 1. dubna 2015 a Protokolu o úniku plynu z poškozeného PZ č. [REDAKCE] ze dne 1. dubna 2015 k doprovodnému úniku 7 860 m³ plynu do ovzduší za dobu 38 minut. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k přerušení dodávky plynu 13 zákazníkům na dvě hodiny. Veškeré náklady spojené s opravou poškozeného zařízení a s únikem plynu byly účastníkem řízení uhrazeny beze zbytku dne 25. května 2015.

Správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona.

V projednávaných případech je znakem skutkové podstaty správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V obou projednávaných případech není na základě vyjádření účastníka řízení a ze získaných podkladů pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl zemní práce prostřednictvím svých zaměstnanců, při kterých došlo k poškození dvou plynárenských zařízení.

V příkazním řízení bylo prokázáno z podkladů ve spise, že účastník řízení v prvním případě věděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení. V rámci příkazního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu strojně a nepostupoval tak s maximální opatrností v souladu s podmínkami správce plynárenského zařízení pro provádění jakýchkoli činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Na základě Poskytnutí podkladů a informací ze dne 15. května 2015 od společnosti Ostravské vodárny a kanalizace a.s. a situačních výkresů lze shledat domněnku účastníka řízení týkající se odhaleného potrubí považovaného za vytyčený plynovod IPE DN 63 za možnou. Tato skutečnost však účastníka řízení nezbujuje odpovědnosti za deliktní jednání, neboť ochranné pásmo plynárenského zařízení se nachází ve vzdálenosti 1 m na všechny strany od zařízení a účastník řízení má povinnost postupovat zde s náležitou opatrností tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. V rozporu s touto povinností prováděl účastník řízení práce pomocí zemního stroje.

Správní orgán také poukazuje na skutečnost, že charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce zemního plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození.

V rámci druhého posuzovaného případu účastník řízení tvrdí, že vytyčení plynárenského zařízení nebylo viditelné z důvodu odfrézování povrchu komunikace, a proto se řídil projektovou dokumentací, na jejímž základě nepředpokládal, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Účastník řízení však měl postupovat s náležitou opatrností, a proto si měl po odfrézování povrchu komunikace nechat znovu vytyčit plynárenské zařízení v terénu a nepostupovat pouze podle projektové dokumentace. Účastník řízení si nechal znovu vytyčit plynárenské zařízení až dne 5. května 2015, tedy po poškození plynárenského zařízení. Správní orgán dále konstatuje, že vytyčení plynárenského zařízení v terénu má platnost 2 měsíce. V případě účastníka řízení nebyla dodržena tato lhůta, neboť vytyčení proběhlo dne 14. listopadu 2014 a dne 1. dubna 2015, kdy došlo k poškození, již bylo neplatné.

V rámci příkazního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl zemní práce v ochranném pásmu strojně a nepostupoval tak s maximální opatrností v souladu s podmínkami správce plynárenského zařízení pro provádění jakýchkoli činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Tvrzení účastníka řízení, že se měl plynovod IPE DN 110 dle projektové dokumentace nacházet cca 1,5 m od trasy budované splaškové kanalizace z Podrobné situace stavby – díl č. ■ nevyplývá, neboť není patrné, kde k poškození došlo a ze zvětšené kopie, do níž účastník řízení zakreslil místo poškození, není zřejmé měřítko. Ani uvedené tak účastníka řízení nevyvíňuje z jeho deliktního jednání.

V rámci příkazního řízení bylo dále zjištěno, že účastník řízení prováděl v obou případech zemní práce v ochranném pásmu strojně. Účastník řízení tak nepostupoval ani v jednom případě s maximální opatrností v souladu s podmínkami správce plynárenského zařízení pro provádění jakýchkoli činností v ochranném pásmu plynárenského zařízení, přestože věděl, že se nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení a jeho bezprostřední blízkosti.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že účastník řízení v obou projednávaných případech porušil ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a byly tak naplněny formální znaky dvou správních deliktů dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Správní orgán má za to, že obě jednání účastníka řízení naplnila rovněž znaky materiální stránky uvedených správních deliktů, neboť v obou jeho jednáních lze shledat jistou společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v ohrožení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenských zařízení, úniku plynu a také k přerušení dodávky plynu konečným zákazníkům. Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání dvou správních deliktů dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

Jednání, kdy stejný subjekt spáchal dva nebo více deliktů dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán, je označováno jako souběh správních deliktů. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh stejnorodý, kdy se pachatel více skutky dopustil opakovaně naplnění téže skutkové podstaty. Jelikož energetický zákon neřeší otázku, jak postihnout delikventa, který se jedním skutkem dopustil více správních deliktů, vycházel správní orgán na základě analogie z ust. § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, který takovýto případ řeší užitím zásady absorpční. Podle citovaného ustanovení zákona o přestupcích se za více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží sankce podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji postižitelný.

Správní orgán přitom jako závažnější vyhodnotil jednání účastníka řízení ze dne 30. ledna 2015, kdy došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 63 a k přerušení dodávky výrazně většímu počtu zákazníků, na rozdíl od jednání účastníka řízení ze dne 1. dubna 2015. Správní orgán poukazuje na skutečnost, že takto velký počet odpojených zákazníků je nutné hodnotit jako závažnější také z pohledu narušení zájmu společnosti na spolehlivosti dodávek plynu.

Za správní delikt dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona lze uložit dle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Při stanovení výše pokuty postupoval správní orgán v souladu s ust. § 91d odst. 2 energetického zákona.

V řízení bylo prokázáno, že bylo plynárenské zařízení vytyčeno a účastník řízení měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení k zájmovému území stavby. Účastník řízení však v rozporu s podmínkami správce pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení prováděl zemní práce strojně. Tuto skutečnost správní orgán vyhodnotil jako přitěžující okolnost.

Správní orgán došel na základě tvrzení společnosti Ostravské vodárny a kanalizace a.s. a účastníka řízení a situačních výkresů k závěru, že lze souhlasit s domněnkou účastníka řízení týkající se odhaleného potrubí, které bylo mylně považováno za vytyčený plynovod IPE DN 63, a tuto skutečnost vyhodnotil jako výrazně polehčující okolnost.

Z pohledu zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenských zařízení je třeba konstatovat, že následky (typ poškozeného plynárenského zařízení, množství uniklého zemního plynu a přerušení dodávky zákazníkům) správního deliktu byly v tomto konkrétním případě významné a závažnost spáchaného správního deliktu lze z tohoto pohledu hodnotit jako vyšší, a to zejména s ohledem na počet odpojených zákazníků.

Jako okolnost snižující závažnost správního deliktu správní orgán vyhodnotil bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy.

Správní orgán při ukládání pokuty jako přitěžující okolnost zohlednil, že se účastník řízení dopustil spáchaní dvou správních deliktů, které jsou posuzovány v souběhu. Jako přitěžující okolnost je nutné hodnotit i to, že se účastník řízení dopustil porušení energetického zákona opakovaně i před vydáním tohoto příkazu, a to konkrétně porušení stejného ustanovení jako v tomto případě, kdy tato porušení byla Úřadem projednána pod sp. zn. KO-09697/2012-ERU a pod sp. zn. KO-19120/2012-ERU.

Vzhledem k tomu, že správní orgán stanovil pokutu s ohledem na zásadu absorpce ve výši, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto příkazu, tj. u samotné spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Správní orgán považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem a zároveň ji považuje za odstrašující, a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Nadto správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

-Otisk úředního razítka-

JUDr. Zuzana Šmídová, v. r.
ředitelka odboru správních řízení